Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
Research Library, The Getty Research Institute

http://www.archive.org/details/deauritincturasi00glau

DE AURI TINCTURA
Sive
AURO POTABILI VERO.

Quid ſit & quommodo differat ab auro potab ili falſo & Sophiſtico

Quomodo Spagyrice præparandum & quomodo in Medicinâ uſurpandum.

Per

JOANNEM RUDOLPHUM GLAUBERUM.

AMSTERODAMI,
Proſtant apud JOANNEM JANSSONIUM,

CIↃ IↃC LI.

DE AURO POTABILI.

VEros illos & antiquos Philoſophos vitæ longæ ſtuduiſſe & ſanitatis conſervationi, nemo eſt qui ignoret; quo factum ut diligenter ſubjectum illud ſanitatis conſervandæ vitæque prolongandæ quæſiverint: quare ignis beneficio inſtituere cunctorum vegetabilium, animalium & mineralium ſeparationes & examina, quærentes vires illorum & virtutes; qui maximam omnium tam in cœlis quàm in terris reperere harmoniam inter Solem, aurum, hominem & vinum. Negari enim nequit à calore ſolis vitam proficiſci cunctorum; quare aurum, ſolem terreſtrem ſive corpus fixum & perfectum ſolis radiis cauſatum, cum homine unire quæſiverunt beneficio vini ſpiritus.

(Sed forte fortuito erunt, quos offendet hæc mea narratio, negantes aurum eſſe Solis prolem, vel corpus fixum & perfectum metallicum, profectum à ſolis radiis; interrogantes quomodo ſolares radii immateriales, materiales & corporales fieri queant? cumprimis ignari metallorum mineraliumque generationis. Etſi autem non decreveram nunc ſcribere de Metallorum generatione & origine; non tamen, conatus demonſtrare ſolis in auro (deſtructo & volatiliſato) vim vivificantem eſſe reperibilem, & in ſalutatem medicinam humanam præparabilem; intermittere volui ignorantium & incredulorum gratiâ demon-

ſtrare veritatem uno vel altero exemplo : quam etſi luculenter demonſtrare poſſem certiſſimis rationibus & firmiſſimis , brevitatis tamen causâ nunc illas omittere decrevi, recommendans indagatori metallorum naturæ & proprietatis , Tractatum noſtrum *De Generatione Mineralium* , qui omnem ipſi ſcrupulum adimet ſine dubio ; reluctatori verò veritatis duas objiciens quæſtiones & rationes confutandas. Et quidem primo unde proveniat incrementum illud & quantitatis & qualitatis liquoris alicujus viſcoſi mineralis diu ſoli expoſiti in vaſculo vitreo patulo? utrum à ſole vel aliunde? At inſtas, ab aëre illud proficiſci incrementum, omnium rerum vehiculo. Cui: ſi ab aëre, utrum non à ſole imprægnatus aër, utrum etiam aliquid in aëre, quod non acceperit ab aſtris ?

Cæterum colloca ejuſmodi liquorem in cellâ frigidâ, vel in aëre humido , & reipsâ nullum ponderis incrementum inde factum experiere, quemadmodum in ſole, vel ejus vicario ſcil. igne. Attrahet quidem ille liquor humiditatem aliquam phlegmaticã, ſed quæ facile iterum ſeparatur ſentiens calorẽ, relicto liquore ponderis prioris. Id ipſum probari quoque poteſt & demonſtrari exemplo ſequenti. Solve metallum quoddam ſulphureum utpote ferrum, cuprum vel zincum, vel quovis alio ſpiritu acido; denuoque abſtrahe ſpiritum ; remanentiam candefacito, non tamen nimis, ſed quantum ſufficit ad omnimodam ablationem ſpirituum; quam poſtea (obſer-

vato

vato prius illius pondere) crucibulo immiſſam colloca in igne, cave tamen ne fluat materia ſive metallum, ſed ſaltem obſcure candeat cum crucibulo, trium vel quatuor ſeptimanarum ſpatio: quo facto exime iterum & libra denuo metallum, & re ipſa evidens experiere metalli tui incrementum: quod evidentius ſequenti ratione percipies; colloca cuprum vel aliud metallum ſulphureum cum 16. vel 18. partibus plumbi in cupellâ optimè crematâ, factâ è cineribus ligni vel oſſium, in fornace docimaſticâ (obſervato prius exactiſſime pondere cupellæ, cupri & plumbi) facitoque igne (ſed non nimio) cum plumbo evaneſcere cuprum: quo facto exime cupellam ubi refrixerit, denuóque illam libra, & reperies illam longe graviorem & ponderoſiorem, ita ut pondus ejus (quantumvis multum plumbi etiam in auras abiverit in cupellatione) pondus non modò priſtinum proprium, ſed etiam cupri & plumbi excedat factâ cupellatione. Quæritur igitur merito, unde hoc proficiſcatur incrementum utrum non ignis calor fuerit coagulatus in corpus metallicum beneficio metalli illius ſoluti? Veriſimile igitur videtur, quod ſi ſciremus matrices invenire metallicas in terræ ſuperficie, in quibus ſolis radii, igniſque calor recepti coagulari poſſint, in iis æque ac in terræ viſceribus generari poſſint metalla.

At inſtas, veriſimile eſſe calorem ignis vulgaris habere ſecum quid metallicum, quod ſit attractionis beneficio metalli fuſi in cor-

bile, ſed non item in radijs ſolaribus.

Qui veritatem ſic experiri poterit; exponat nimirum ſolis radijs cupellam optimè crematam una cum cupro & plumbo, cui opponat ſpeculum concavum, ita ut feriatur à radijs ſolaribus in centrum collectis, indéque calefiat: Oportet autem continuo in manu tenere ſpeculum, ut juxta ſolem illud vertere, ſive dirigere poſſis juxta ſolis curſum; ne cupella refrigeſcat averſis ſolis radiis, opuſque impediatur: quod ſi rite obſervatur, perpetrabitur opus non minus quàm in fornace ignis calore candente.

Oportet autem habere ſpeculum ad minimum in diametro latitudinem duorum pedum, nec nimis eſſe profundum, ſed ſaltem habere in profunditate 18. vel 20. partem globi, ut eò longius radios exſerere poſſit: oportet etiam exactiſſimè eſſe lævigatum, quo rectiſſimè colligere poſſit in centrum ſive punctum radios. Horum autem ſpeculorum præparatio non eſt hujus loci, dabitur autem in Parte Quartâ noſtrarum fornacum, ubi docebitur, non ſolum quomodo formanda è metallis, ſed etiam è vitro, & quomodo polienda & lævig anda, quomodoque uſurpanda.)

Hæc Parentheſis & demonſtratio quæ aliàs omitti potuiſſet, propterea appoſita ut appareat quomodo aurum à Sole profectum, ſoliſque viribus & proprietatibus occulte præditum, arte Chymicâ reducibile in id quod fuit ante ſui coagulationem; nimirum in ſpiritum quendam calefacientem & vivificantem, vires ſuas & dotes huma-

humano corpori communicaturum. Magnam igitur veteres diligentiam adhibuerunt in auri reductione; in quâ nihil præſtantius reperere vini ſpiritu puriſſimo & ſubtiliſsimo deſtillationis beneficio facto. Non autem elegerunt aurum commune eliquatum è lapidibus, vel elotum ex arenâ; ſed ignis beneficio purgatum, philoſophicéque vivificatum & reſeratum, non quidem adminiculo ſpirituum corriſivorum, uſitato more Chymicorum vulgarium, ſed aquæ alicujus beneficio, quam natura dat ſponte abſque deſtillationis ope violentæ;per quam id quod occultum in auro manifeſtârunt, manifeſtumque occultârunt; ac proin aptum illud reddidere ſeparationi animæ nimirum ejus ſive Tincturæ à corpore craſſo & nigro ſuperfluo. Sciverunt enim nullam habere affinitatem cum ſpiritibus vitalibus auri corpus compactum: quare ad elixir ſuum elegerunt auri partem ſolummodo ſubtiliſſimam, colorem ejus nimirum ſive Tincturam, quam cum vini ſpiritu conjunxerunt radicaliter, junctaque ſpiritualia ſimul ſive volatilia reddidêre, ita ut neutrum ab altero in igne iterum ſeparare potuerit; & quidem in igne ſimul vel ſublimabilia, vel fixa longiore digeſtione in lapidem fixum coagulata, quem pro ſummo in hoc mundo habuerunt theſauro.

Philoſophis igitur illis antiquis affirmantibus & confirmantibus, præſtantiorem non eſſe ſub ſole Medicinam illâ, quæ fit ex unione philoſophicâ vini & auri, eorumque volatiliſatione, & re-

coagulatione & fixatione inſeparabili; nec ſine auro vini ſpiritum, nec hunc ſine illo in medicinam elaborari poſſe; quia aurum ſine vini ſpiritu volatile reddi nequit, nec hic ſine illo coagulari & fixari poteſt; haud immerito nos poſteri ſequimur placita virorum clariſſimorum non quidem illorum authoritatis causâ, ſeveritatis oculariter demonſtratæ gratiâ, quæ vera & genuina proba.

Datâ igitur mihi ab Altiſſimo cognitione hujus Medicinæ præparationis, decrevi quia non ſibi ſoli natus homo, ejus brevibus dare præparationem & uſum: Non autem projiciam margaritas ante porcos; ſed ſolummodò diligentibus indagatoribus operum Dei & naturæ monſtrabo viam; qui ſine dubio hoc meum intellecturi ſcriptũ; ſed non item alii ignari nimirum & imperiti. Neminem igitur offendat præparationis brevitas, quia non cogito artem (divinitus impetratam; non otio, ſed multis vigiliis, laboribus atque precibus) proſtituere, nec offam præmanſam adminiſtrare indignis, ſed ſolummodo communicare piis, qui rem ſic ſe habere oculis videbunt apertis. Neminem etiam, quæſo, offendat ſtyli ſimplicitas, rhetoricis figuris non ornatum more ſolito: *Veritas* enim *non indiget verborum copiâ & elegantiâ*, contenta ſimplicitate & paucitate, quâ facilius meliuſque demonſtratur quàm intricatis illis & ſophiſticis diſcurſibus.

Antequam autem præparationem aggrediar, brevibus & paucis delineabo veri ſpagyri conditiones

tiones & qualitates, aggreſſuri tantum opus, ut examinare ſe habeat quilibet, qui hanc in ſe ſuſcipit provinciam. Non enim ſufficit ſcire accendere ignem, nec deſtillare aquas vegetabiles, ſed vera tam ſuperiorum quàm inferiorum elementorum fructuum requititur cognitio, & cumprimis pietas.

Nec loquacitas ſed multarum rerum cognitio facit Chymicum. Nemo eſt qui negare poſsit artem jam diu quæſitam à multis annis à variis, ad uſque diem hodiernum multis & laboribus & ſumptibus, à paucisſimis verò inventam.

Non autem miror, tantum Dei donum paucisſimis ſaltem quibuſdam hactenus communicatum fuiſſe, quotquot enim novi, omnes ferè & ſinguli, pauciſſimis exceptis recto tramite inceſſerunt.

Nonnulli enim divitiis ſuis confidebant, cogitantes violenter ſibi comparare artem, quia valebant exſtruere laboratorium egregium, multos alere operatores, & copiam comparare vaſorum, mineralium & carbonum, non conſiderantes dictum apoſtoli. *Non eſt currentis aut volentis, ſed ſolius Dei miſerentis.*

Alii quorum eruditio in variis conſiſtebat linguis, honorabantur ob loquacitatis elegantiam inanem, ſibi ſolis artem attribuentes, ſibique perſuaſi quod omnia Elementa ad nutum ſuum haberent propter ſapientiam & eruditionem putatitiam; non conſiderantes verba Chriſti: *Parvulis revelaſti, magnis verò & ſapientibus abſ-*

condiſti. Qui prorſus ſibi perſuaſi, quod gramen creſcere videant, terram matrem ejus non cognoſcentes; quibus ſi non omnia ad nutum ſuccedunt, non verentur piiſsimos calumniari Philoſophos, illoſque mendacij inſimulare, artiſque nullitate ſuam palliare inertiam & inſcitiam: qui rem ſeſe longe aliter habere judicaturi, ſi occultum ſenſum Philoſophicum non ignorarent. Sed quia ſuperbiâ excæcati, non mirum quin loco nuclei arripiant corticem, ac proin ad optatum non perveniant finem.

Tertium genus eſt *avarorum* divitias in otio quærentium à circumforaneis illis Chymicis, Chymiam & naturam ignorantibus æq; ac diſcipuli ſui, mineralium & metallorum nullam cognitionem habentibus, nec Philoſophorum ſcripta intelligentibus: Cum quibus ſi confertur de metallorum naturâ & proprietatibus, nihil præter lecta & audita habent quod reſpondeant; nimirum ita ſcriptum eſt, & ſic ſe habet proceſſus noſter; ſic igitur procedendum, & talis non alia requiritur materia, adhærentes literæ, non conſiderantes, utrum author ſui proceſſus peritus ipſe fuerit vel imperitus, utrum ab experientiâ vel aliorum librorum lectione mutuaverit ſua ſcripta. Quibus etſi traderetur vera & genuina informatio naturæ, mineralium & metallorum, ſecretorumque Chymicorum cognitio, non tamen credituri eſſent, veritatem ſimplicem contempturi ceu dementiam in laboribus ſuis ſimplicibus, non ſumptuoſis nec tædioſis. Ab hujus farinæ hominibus

nibus quæruntur divitiæ ab avaris, pendentes pro proceſſu aliquo nullius omnino pretii aliquot 100 vel 1000 &c. venalem eſſe artem arbitrantibus, non conſiderantibus, mercatorem artem bonam & certam pro ſe ſervaturum aliorumque pecunias non quæſiturum.

Non tamen negaverim artificem aliquem poſſeſſorem eſſe poſſe ſecreti alicujus, vel proprio Marte inventi, vel ſibi ab amico traditi, quod ob inopiam in actum ipſe producere nequit, ac proin aliorum opes implorare opus habet, non enim ſemper opes & artes ſibi fiunt obviam; quibus haud immerito ſuccurritur à divitibus divinâ fretis benedictione. Sed cautio hîc habenda, ne obulus ſit fructus tempore meſsis, floreni ſegetis, cum maximâ jacturâ & opum & famæ.

Quis adeò cæcus etſi monoculus, qui non animadvertat nugas ejuſmodi thraſonum avarorum: Etſi ſol divinâ favente gratiâ tam impios & improbos quam probos affulgeat & pios, auditum tamen nunquam fuit, Philoſophorum verorum ullum fuiſſe garrulum nugivendulum, in ſecreto ſecreta tractantium. Cumprimis autem mirandum doctiſsimos etiam hujus ſeculi, ſapientiſsimoſque ſive prudentiſsimos adeò eſſe excæcatos, ut velint decipi ab ejuſmodi nebulonibus circumforaneis.

Quartum genus quærentium alterius conditionis homines ſunt, non opes & divitias, honoreſque quærentes, ſed ſolius Dei gloriam, proximique commodum, contenti victu & amictu ſim-

ſimplici; non ſuperbi & glorioſi, ſed pij & honeſti, loco annulorum aureorum carbones attrectantes, non multorum hominum ſocii, ſilentes, ſecretorum naturalium contemplatores, quærentes & invenientes divinâ aſsiſtente gratiâ; non confidentes antiquorum Philoſophorum ſcriptis, ſed doctori omnium Deo altiſſimo, cujus benignitas eadem nunc, quæ fuit olim Philoſophorum temporibus qui artem ſuam flagrantibus precibus à Deo impetrarunt. Atque his accidunt artes & quidem præter ſpem & exſpectationem, earundemque uſurpandarum uſus & utendi methodus.

Quare ſinguli hanc aggreſſuri artem ſedulo ſeſe examinent. Neminem enim, qui non ex horum ultimorum numero, ſuæ juvabunt opes, eloquentia & imaginata eruditio, quia hæc ars ſolius Dei donum eſt, non hominum. Auditis igitur proprietatibus veri ſpagyri Meſſoris fructuum arboris aureæ, aggreſſurus ſum nunc præparationem Tincturæ ſolis per manum artificis periti & exercitati, & demonſtraturus differentiam veræ & falſæ Tincturæ, nec-non uſum veræ medicum profligandorum multuorum morborum gratiâ; ut nimirum ſequitur.

℞. Auri vivi part. 1. & part. 3. Mercurii vivi, non vulgi, ſed philoſophici, ubique reperibilis ſine ſumptibus & laboribus (poteris etiam admiſcere argentum vivum ponderis æqualis ſolari, & quidem rectius quàm ſolum aurum, ob varietatem colorum majorem proficiſcentem à mixtione

tione viri & fœminæ: perſuaſus verò ſibi de melioritate Tincturæ, à ſolo auro proficiſcente, admiſceat ſolum aurum: non ſic item metallorum peritus, qui noverit potentiam Unionis radicalis auri & argenti uno eodemque menſtruo ſolutorum) mixta colloca in Vaſe Philoſophico ad ſolvendum, & ſpatio $\frac{1}{4}$ horæ radicaliter ſolventur à Mercurio mixta illa metalla, dabuntque colorem purpureum; poſtea auge ignem paululum, & mutabitur ille in viridem elegantiſſimum, cui exempto affunde aquam roris ad ſolvendum, quod fieri poteſt ſpatio $\frac{1}{2}$ horæ ſolutionem filtra, & in B. per alembicum vitreum abſtrahe aquam, quam vel recentem denuo reaffunde, iterumque abſtrahe, atque hoc fac tribus vicibus & interea temporis viriditas illa mutabitur in colorem inſtar atramenti ſcriptorii nigrum, inſtar cadaveris fœtentem, ac proin formidabilem: oportet autem aquam aliquoties abſtrahere, reaffundere & digerere, & nigredo illa fœtorque evaneſcent 40. horarum ſpatio, producent que albedinem lacteam elegantiſſimam. Quâ apparente omnem ad ſiccitatem uſque abſtrahere oportet humiditatem, quæ maſſa erit alba & paucis horis leniſſimo calore, apparentibus prius varijs coloribus vertitur in egregiam viriditatem priore longe excellentiorem: cui affundere oportet ſpiritum vini optime rectificatum ad eminentiam 2. vel 3. digitorum latorum tranſverſorum; & aurum illud viride reſolutum attrahet ſpiritum illum vini ob ſummam amicitiam, inſtar ſpongiæ ſiccæ attrahen-

trahentis aquam, ipſique communicabit animam ſuam ſanguinis inſtar rubram; quâ ratione vivificâ ſuâ Tincturâ privatur viriditas illa, mutaturque in colorem rubrum, relicto corpore ſuperfluo cinereo.

Tinctum decantare oportet ſpiritum, filtrare, & in B. per alembicum vitreum abſtrahere à Tincturâ rubrâ attrahente igneam ſpiritus vini eſſentiam, ita ut arctiſſime conjungantur & inſeparabiliter, propter quam aqua ſaltem ſtillat inſipida, relictâ virtute vini ſpiritus cum auri Tincturâ inſtar ſalis rubri ignei, fuſibilis & volatilis; cujus gr. 1. unciam integram ſpiritus vini, vel alterius cujuſdam liquoris ſanguineo colore tingere poteſt. ſolubilis enim eſt in quâvis humiditate, ac proin ſervari poteſt in formâ liquidâ pro Panaceâ plurimorum deſperatiſſimorum morborum. Nunc etiam communicabo *proprietates veræ Tincturæ*, quibus dignoſcitur verum aurum potabile. Hæc Tinctura poſt lapidem præſtantiſſima omnium medicinarum; inter quam & illum non niſi hæc differentia: Anima auri eſt volatilis, nec ingreſſum habet in metalla imperfecta, ac proin in purum putum aurum tranſmutare nequit, quæ virtus Philoſoph. lapidi attribuitur. Anima etſi ſit potiſſima & præſtantiſſima pars auri, fixa tamen non eſt in igne ſed volatilis; Philoſoph. verò lapis fixus eſt in igne & permanens ob diuturniorem digeſtionem. Utrum verò anima illa ſive Tinctura volatilis & leo ruber, ignis ope fixari poſſit & converti in Medicinam Univerſa-

verſalem, lapidemque tingentem, id ipſum ignoro; quia præterea nihil hactenus tentavi amplius &c. Poterit igitur qui animam auri extraxerit, ulterius facere periculum, utrum aliquid melius invenire poſſit. Hoc enim ſcriptum non niſi optimam auri docet Medicinam, cætera verò me latent ipſum.

Non igitur ignoratur dolus deſtillatorum vini, aliarumque aquarum vegetabilium, vendentium aurum potabile, non verentium quamvis aquam coloratam colore flavo vel rubro ignaris magno vendere pretio.

Aliorumque error, ſolventium auri compagem in aquâ reg. vel ſpiritu ſalis, quem denuò abſtrahunt ad remanentiam ſiccam; cui, extractionis (ſic dictæ) gratiâ affundunt vini ſpiritum: quæ tamen extractio non eſt, ſed ſolutio aliqua particularis auri, ſpirituum corroſivorum relictorum ope facta in auro, flavo colore inficiens vini ſpiritum, quem ſic coloratum ſuum appellitant *Aurum potabile*; cùm tamen illud vini ſpiritu abſtracto ſit reducibile in aurum: quod plus præſtare nequit quàm quævis alia calx auri, quam archeus digerere nequit, ſed indigeſtam cum excrementis excernit.

Nec-non aliorum error ſemet ipſos una cum aliis ignoranter decipientium, peculiaribus menſtruis & ſpiritibus auri calcem extrahentium ignorantium menſtruum auro affuſum ultro & ſponte rubeſcere diuturniore digeſtione, quod decantatum loco auri potabilis adminiſtrant; qui

ſi li-

ſi librarent calcem reliquam reducerentque, re ipſâ experturi eſſent,nihil auro omnino deceſſiſſe; quod etiam experiri licer collocando ſpiritum ſive menſtruum in leni calore, vel diutius in frigore, quod per ſe ſponte rubeſcet ac ſi fuiſſet ſolis calci affuſum. Eſt autem cauſa hujus rubedinis (incognita illis) non niſi ſal quoddam urinoſum volatile, utpote urinæ, ſalis Armoniaci, Tartari, cornu cervi, capill. &c. colorem cujuſvis ſulphuris exaltans.

Quare artificibus admiſcentibus vini ſpiritui, in quo ſulphur quoddam deliteſcit, ſalia talia exaltantia. ſequitur neceſſario, quod ille inde colore exaltetur ac proin rubeſcat! Quod idem etiam accidit illis qui Tincturam extrahere ſolent cum oleis deſtillatis ſale volatili præditis, qualia ſunt oleum ſuccini Cinamomi,caryophyllorum, fuliginis &c.

Eſt enim ejuſmodi Tinctura ſive aurum potabile inefficax,teſte experientia.

Non autem dixerim, aliam nullam ex auro præter dictam Tincturam eſſe præparabilem medicinam: Solutum enim menſtruis dulcibus ita ut non poſſit ſeparari præcipitationis beneficio, mirabilia præſtare poteſt in multis deploratiſſimis morbis, ſemper tamen eligendum metallum vivum loco mortui.

Verum enimverò aurum potabile non ſolum nomine & ſpecie (quales ſunt variæ aquæ flavo vel rubro colore tinctæ) ſed etiam aureis facultatibus & virtutibus præditum eſto, ita ut actu appa-

appareat ex auro eſſe confectum, irreducibile tamen per ignem in aurum, ſpirituale & penetrativum, roborans & recreans vitales ſpiritus, ut hoſtes ſuos evincere poſſint. Eſto quoque hâc virtute præditum, quod poſſit metalla imperfecta, cumprimis Mercurium, Saturnum & Lunam convertere in aurum purum putum; non quidem ad inſtar Tincturæ fixæ, cum lucro tingentis metalla viliora in fluxu; ſed ſaltem particulariter perficiens viâ humidâ digeſtionis beneficio, ubi pars aliqua duntaxat metalli convertitur in melius. Hæc enim auri Tinctura ſive ſal eſt admodum volatilis, ita ut igni minime reſiſtere queat; ſed leni calore inſtar ceræ liqueſcat & inſtar ſalis rubri ſublimetur, ſolubilis in vini ſpiritu ita ut in uſus Medicos venire poſſit.

Verum quoque aurum potabile guſtatum, non eſto corroſivum vel aëre, vel adſtringens ad inſtar aliarum auri ſolutionum: Nec inficito manus, ungues & crines colore nigro vel fuſco, ſed potius elegantiores reddito: Nec inficito cuprum, ferrum, ſtannum, plumbum rubigine vel colore nigro, ſed potius elegantiore colore. Nec eſto corpus ſolis factâ extractione reducibile, nec in aurum album, quod colorem priſtinum recuperare poteſt per Antimonium & aq. reg. ſed eſto inſtar terræ cinereæ, lenique calore inſtar arſenici ſublimabile, cupellæ examen non indurans. Quibus dotibus ſi prædita, vera auri Tinctura dici meretur: ſinminus non item, ſed potius aurum quoddã potabile Sophiſticũ, à quo abſtinendum.

De uſu Medico hujus Medicinæ Aureæ.

DEmonſtravimus ſupra auri originem eſſe ſolem, ceu incredibilibus Solis terreſtris viribus præditi. Latent enim in ipſo vires & virtutes omnium vegetabilium, animalium & mineralium; quæ non niſi per Philoſophum manifeſtari poſſunt ſeparationis beneficio, partium nimirum intrinſecarum & puriorum, ab impurioribus.

Hic tibi forte incredibilis, ſive haud veriſimilis videbitur ſermo dicentis, aurum eſſe reducibile in eſſe ſpirituale, naturæque humanæ amicabile, viribus præditum animalium, vegetabilium & mineralium cunctorum. Sane quem non Vulcanus creavit Philoſophum, vix perſuadebis ut credat. Sed quis tantas ſibi creabit moleſtias omnes & ſingulas certis rationibus decidere controverſias; quod etſi poſſibile, certis tamen de cauſis nunc omittitur; certitudinis tamen causâ relegatum volo Lectorem ad Partem Secundam Fornacum noſtrarum, ubi inveniet quomodo ex Antimonio & Sulphure, ignis beneficio per Chymicum peritum, eliciatur non modò variorum vegetabilium vis & facultas, ſed etiam odor naturalis; quæ tamen in ijs non apparebant antequam radicaliter nimirum ſolvebantur. Quod ſi præſtari poteſt per minerale aliquod imperfectum & fœtidum, quid ni etiam per metallum perfectum & maturum?

Si boni eſſemus Phyſici, Chymicique diligentiſſimi,

ſimi, utique non opus haberemus officinas noſtras tot replere cantharis & pyxidibus, nec tot ſumptus impendere in ſpecies tot peregrinas medicinales adferendas, quia ſine dubio viâ quâdam faciliore,omnium vegetabilium vires & proprietates, animalium & mineralium, in paucis quibuſdam ſubjectis congregatas reperire licet. Et ſicuti vera ſolis Tinctura cumprimis fixa, omnium vegetabilium, animalium, mineraliumque viribus omnibus prædita; ita etiam merito illi adſcribitur vis Medica curativa omnium morborum, ſed cum diſcretione. Sunt enim variæ chiragæ & podagræ ſpecies, nec-non calculi & lepræ; qui quandoque morbi ſunt inveterati & incurabiles, quandoque recentes & curabiles. Quis igitur tam demens, qui omnium & ſingulorum morborum curationes *indifferenter* promittat facturus,per certam aliquam Medicinam? Nemo ſane etſi ipſiſſimum haberet lapidem Philoſophorum.

Sæpe enim veſicæ calculus vel excernitur vel exſcinditur duriſſimus aquâ forti inſolubilis; quē Medicina non corroſiva diſſolvere nequit; quas vires etſi nonnulli ſuæ adſcribant Medicinæ, non tamen id actu præſtare poſſunt. Non igitur ſufficiunt promiſſiones, quas præſtare nemo poteſt: *Promiſſa* enim *cadunt in debita*, id quod à paucis obſervatur; quare ab oſoribus ſæpe artis opprimitur veritas & ſpes boni ſucceſſus Medicamentorum Chymicorum. *Melius* igitur *plus præſtare quàm promittere*, & opus commendabit artifi-

cem. Quomodo Medicina penetrare poteſt ad extremas corporis humani partes, manus ſcil. & pedes, & ſolvere materiam coagulatam lapideſcentem, quam extra corpus nullum corroſivum diſſolvere poteſt? ſufficit ſi Medicina inveniens materiam viſcoſam, tartaream & ſalinoſam, nondum prorſus coagulatam, diſſolvat & expellat. Id ipſum etiam intelligendum de calculo renum & veſicæ. Hâc ratione adſcribam & ego Tincturæ meæ ſolis curationem Chiragæ, Podagræ, calculi renum & veſicæ, tam in ſenibus quam in juvenibus; ita tamen ut neceſſitate exigente adminiſtrentur etiam cathartica ſpecifica, & extrinſecè thermæ ſuccurſus gratiâ, quo natura eò citius officium ſuum præſtare poſſit. Oportet autem ante omnia non poſtponere divinam providentiam: ſæpe enim nos Deus affligit morbo quodam incurabili per artem, niſi placetur antea ira divina *humili Pœnitentiâ*, quæ *Medicina omnium optima*. Nec-non curationem omnium morborum à corruptelâ ſanguinis profectorum, utpote lepræ, morbi Gallici, aliarumque impuritatum; quæ tolluntur per hanc Tincturam, ſi ſimul adminiſtrantur cathartica & diaphoretica, ſanguinem præ ceteris Medicinis mundificantem & renovantem. Tollit etiam hæc Tinctura cunctas obſtructiones hepatis, lienis, renum, aliarumque partium, quia calefacit, attenuat, incidit & evacuat, variorum morborum origines. Curat etiam omnes morbos violentos & acutos utpote epilepſiam, peſtem, febres &c.

Pro-

Promovet menſtrua retenta vetularum & juvencularum, cumprimis ſi etiam ſimul extrinſecè rite adminiſtratur: quâ ratione multæ curantur feliciter miſere aliter perituræ. Calefacit & mundificat matricem præ omnibus aliis Medicinis aptamque reddit, muneri: Præſervat etiam illam ab omnibus accidentibus ſterilitatem, alioſque graviſſimos morbos, mortemque cauſantibus. Expellit hydropicorum aquam per urinam, rarefacit & exſiccat humiditates ſuperfluas partium internarum & externarum, ad inſtar Solis exſiccantis & conſumentis aquas, quâ ratione corpus priſtinam recuperat ſanitatem. De cæteris morbis particularibus multa ſcribere non opus eſt, quia utiliter in omnibus abſque differentiâ uſurpari poteſt & ſingulis, tanquam medicina catholica, in ſenibus & juvenibus. Non tatum ſolum amiſſam reſtituit, ſed etiam præſentem conſervat hæc Medicina ſanitatem ad tempus prædeſtinatum.

Doſis ejus eſt à gr. ſive gutt. 3. 6. 9. uſque ad 12. vel plures. pro puerulis verò 1. 2. 3. cum vehiculis appropriatis, vel etiam cum vino & cerviſiâ adminiſtrandæ mane quotidie; quàm etiam aliquoties de die repetere licet doſin habitâ nimirum ratione ægritudinis.

Nolis autem offendi contumeliis calumniatoris hujus libelli (quarum diabolus cum ſquamis ſuis mendacibus ſemper author) firmiter credens tempus appropinquare, quando irâ illâ divinâ tandem aliquando inſtar palearum conſumentur

hirci, illæſis ovibus pabulum domino lanâ & lacte gratitudinis ergo recompenſantibus.

Atque ſic finem faciam, ſperans placuiſſe proximo: Sine enim dubio qui rite uſurpaverit Medicinam hanc auream, bene ſe habebit, cum primis ſurſum mentem elevans (peccata ſua agnoſcens) ad Deum datorem & creatorem omnium bonorum, implorans ejus auxilium & benedictionem in filiali humilitate. Qui Deus omnipotens paterque miſericors in hâc nos vitâ dignari velit temporali ſuâ benedictione, proſperâque valetudine & tandem aliquando ex merâ ſuâ gratiâ divinâ, vitâ æternâ, Amen.

FINIS.

1385-899